

Novice

GLASILO KRAJEVNE SKUPNOSTI KOSTANJEVICA NA KRKI - ŠT.3, MAJ 1997

BREZPLAČEN IZVOD

OB BLIŽAJOČI SE 750 - LETNICI MESTA KOSTANJEVICA NA KRKI

V listini papeža, datirani leta 1252, s katero se prepoveduje opravljati božjo službo v vseh mestih, ki sodijo pod vojvodo Bernarda Spanheimskega (1202 - 1256), je Kostanjevica na Krki, takrat imenovana Landestrost, kot edina naselbina na Kranjskem imenovana civitas - mesto. Nekateri menijo, da so ji bile podeljene mestne pravice ustno že nekaj prej, okrog leta 1220, vendar o tem ni zanesljivih podatkov. Tako imamo, podobno kakor številna druga mesta na Slovenskem, takšno omembo za ustanovitev današnjega mesta Kostanjevica na Krki. Tako bo leta 2002 minilo 750 let od podelitve mestnih pravic našemu mestu, minilo bo torej trideset tisočletja od obstoja mesta. Če štejemo samo pozni srednji vek, je torej Kostanjevica eno najstarejših mest na Slovenskem. Že prej pa je v zgodovinskih virih omenjena kot trg. Domneva se tudi, da je v listinah prvič omenjena kot naselbina leta 1091. Hitro se torej bliža leto ko bo treba visoki jubilej 750-letnico mesta dostojno proslaviti in njegovo zgodovino predstaviti javnosti na Slovenskem. Pet let je namreč prav kratek čas za vse potrebne načrte in priprave. Ob jubileju pa se je treba spomniti še nekaterih drugih pomembnih, okroglih obletnic, ki so povezane z mestom Kostanjevico, in jih v nadaljevanju, da nanje ne bi pozabili, prav na kratko omenjam.

Leta 1252 se prvič omenja tudi kostanjeviški novec in bo torej leta 2002 tudi 750-letnica kovnice drugega kranjskega novca v srednjem veku v Kostanjevici (prvi v Ljubljani 1248). Leta 1220 se v zgodovinskih listinah prvič omenja kostanjeviška župnija z župnikom Adalbertom. Zgodovinarji sodijo, da je župnija bila ustanovljena že sto let prej, vendar ne glede na slednje bo torej leta 2000 minilo polnih 780 let od omembe in torej ustanovitve župnije, ene prvih prafar na Kranjskem, ki je pozneje, po ustanovitvi cistercijanskega samostana leta 1334 oziroma 1249, priključena tej ustanovi. Samostan je imel patronat nad njo do ukinitve leta 1786. Kakor kaže, je župnija zaradi podrejenosti samostanu prispevala k razvoju mesta manj kot bi sicer mogla.

(nadaljevanje na strani 2)

foto: Aci Bučar

ZLATA LISTINA ZA PIHALNI ORKESTER

Sežana, 24. in 25. maja 1997

V Sežani je v organizaciji Zveze slovenskih godb potekalo Državno tekmovanje pihalnih orkestrrov v 3. tečajnosti stopnji. V dveh delih je nastopilo 28 godb iz vse Slovenije in zamejstva. Tekmovanje je ocenjevala petčlanska strokovna žirija. Pihalni orkester Kostanjevica je pod vodstvom dirigenta Tonija Homana za svoj nastop zbral 90,2 od skupno 100 možnih točk in prejel zlato listino. S tem se je kostanjeviški pihalni orkester uvrstil v višji kakovostni razred.

LETO 2002
750-LETNICA MESTA KOSTANJEVICA NA KRKI

Vendar omenjeno niso edine pomembne okrogle obletnice mesta Kostanjevica okrog začetka tretjega tisočletja. Izjemno pomembno je še tudi naslednje. V letih 1295 - 1307 je Kostanjevica pridobila od koroškega vojvode in tirolskega grofa (in takrat tudi češkega kralja) Henrika tudi pisno mestno pravo, za takratne razmere celovit dokument, pravno listino, v kateri so v obliki enega dokumenta opredeljeni številni privilegiji ali pravice, ki so se približno do takrat podeljevale ustno in pozneje pisno deželnoknežnim mestom na Slovenskem. Žal je besedilo te listine, ki je poimenovano in znano kot kostanjeviško mestno pravo, ohranjeno le v mlajših prepisih. Listina ni datirana in se pisna podelitev mestnih pravic umešča v omenjeno razdobje posredno na podlagi podatkov iz drugih listin. To kostanjeviško mestno pravo je prvo in najstarejše pisno mestno pravo na ozemlju sedanje Republike Slovenije. Kasneje je to pravo takorekoč v enakem besedilu že ob ustanovitvi podeljeno še mestom Novo mesto (1365), Metlika (1365), Črnomelj (1457), Kočevje (1471) in Lož (1477) ter domnevno tudi Višnja gora (1478). Te listine so poleg osnovnih določil, ki so identična s kostanjeviškim pravom, opremljene le še z dodatnimi določili, ki so specifična za ta mesta. Če torej vzamemo neko srednjo obletnico med 1295 in 1307, to je 1302, bo leta 2002 minilo 700 let od podelitve prvega pisnega mestnega prava na Slovenskem, ki je pomenil vsebinski vzorec za mestna prava še nekaterih mnogo pozneje ustanovljenih slovenskih mest. Sočasno s proslavljanjem 750-letnice prve omembe mesta Kostanjevica in kovnice denarja se je torej mogoče spomniti tudi 700-letnice prvega pisnega mestnega prava na Slovenskem. Naj dodamo, da mnoga mesta na Slovenskem sploh nimajo v enem dokumentu opredeljenega celotnega mestnega prava, ampak so podeljevani in ohranjeni le posamezni privilegiji in pravice, ki so jim bile podeljene, in so jih zbirali v t.i. privilegijskih knjigah, npr. Ljubljana. Torej je Kostanjevica prvo mesto na ozemlju sedanje Slovenije, ki je v zgodovini imelo celovito mestno pravo.

Istega leta 2002 bo minilo tudi 685 let od prve omembe mestnega sveta v Kostanjevici, ki pomeni tudi prvenstvo pri uveljavljanju mestne avtonomije. Šele skoraj 50 let za kostanjeviškim mestnim svetom se omenjajo mestni sveti v drugih kranjskih mestih. Zgodovinski podatki kažejo tudi, da je mestni sodnik prvič omenjen leta 1269 v Ljubljani in le deset let pozneje, to je leta 1279, tudi mestni sodnik v Kostanjevici. *(Nadaljevanje v naslednji številki)*

Aci Bučar

PRAZNOVANJE 750-LETNICE KOSTANJEVICE NA KRKI

Krajevna skupnost Kostanjevica na Krki je v mesecu aprilu pričela s pripravami na 750-letnico mesta Kostanjevica na Krki. Praznovanje bo organiziral Organizacijski odbor, ki ga sestavljajo predsedniki odborov in člani odborov.

1. **Častni odbor**, ki ga sestavljajo uveljavljeni ljudje iz političnega, gospodarskega in kulturnega življenja.
2. **Odbor za pripravo zbornika**. V zborniku bo objavljeno kar največ prispevkov o zgodovini Kostanjevica na Krki, njeni vlogi v prostoru nekdaj in danes.
3. **Odbor za pripravo razstave ob 750-letnici**. Na sodoben muzealski način predstaviti razvoj Kostanjevica na Krki od 12. stoletja do današnjih dni. Muzej bi bil postavljen kot trajna postavitev v kleti Lamutovega likovnega salona.
4. **Odbor za ureditev kraja**. Naloga odbora je vzpodbuditi, voditi in usklajevati vse aktivnosti ureditve kraja od razglasitve za kulturni spomenik do ureditve otoka, terciarskega mostu, obvoznice, parkovna ureditve.
5. **Odbor za pripravo slovesnosti in protokol**. Naloga odbora je načrtovati dogodke v počastitev 750-letnice in skrb za protokol.
7. **Odbor za finance**. Naloga odbora je izdelava finančnega okvira praznovanja in usklajevanje porabe ter skrb za finančno pokritje.
8. **Odbor za promocijo in informiranje**. Naloga odbora je priprava in tudi izvedba vsebin, s katerimi bomo predstavili Kostanjevico in 750 - letni jubilej v širšem in ožjem okolju.
9. **Odbor za trženje**. Naloga odbora je poiskati možnosti in predloge za trženje dogodka.
10. **Odbor za dokumentiranje**. Naloga odbora je, da poskrbi za dokumentiranje vseh dogodkov in dogajanj v povezavi s praznovanjem obletnice.
11. **Odbor za pripravo športnih in rekreativnih vsebin in površin**.
12. **Odbor za pripravo v okviru 750 - letnice Kostanjevica na Krki**. Odbor bo koordiniral spremljajoče prireditve.
13. **Odbor za razvoj**. Odbor naj bi spodbujal razvoj drobnega gospodarstva.

NOVICE - glasilo Krajevne skupnosti Kostanjevica izdaja KS Kostanjevica. Naklada: 1000 izvodov. **Uredniški odbor:** Milan Kuplenik, Anica Žugič, Tanja Gazvoda, Marjana Krhin, Melita Skušek. **Naslov uredništva:** KS Kostanjevica, Ljubljanska 7, Kostanjevica. Telefon: 87-275.

Tisk: Grafit, Senovo. Grafična priprava in izvedba:

Po mnenju Urada za informiranje pri Vladi republike Slovenije spada glasilo Novice med proizvode, od katerih se plačuje 5 % davek od prometa proizvodov.

AKCIJA ZA OBNOVO MOSTU ČEZ REKO KRKO USPEŠNO NAPREDUJE

Prav gotovo že veste, da se je ustanovila skupina krajanov, ki so se pod okriljem KS Kostanjevica na Krki lotili akcije za obnovo Plečnikovega mostu čez reko Krko, ki so ga domačini pogosto imenovali »Tercialski most«. Na osnovi razdeljenih obvestil, katera naj bi prejelo vsako gospodinjstvo v krajevni skupnosti, smo vas, spoštovani krajan, prosili za sodelovanje pri zbiranju denarnih sredstev, kakor tudi prepotrebnege lesa. Za posamezne zaselke in vasi so bili zadolženi ljudje, za katere sem prepričan, da odgovorno in zagnano opravljajo sprejeto nalogo, zato vas pozivam, da jim pomagate, jim prisluhnete in omogočite, da bo njihovo delo potekalo lažje in uspešneje. Ponovno objavljamo imena in priimke ljudi, ki so zadolženi za posamezno območje. Če vas še niso obiskali in želite tudi sami dati določen prispevek, prosim, pokličite nekoga izmed članov odbora in prav gotovo vas bo obiskal. Na ta način bo celotna akcija prav gotovo hitreje in uspešneje potekala.

Člani gradbenega odbora in njihove telefonske številke:

Matjaž Zajelšnik (87-364), Lojze Jordan (87-403), Franc Jordan (87-381), Silvo Miklavž (87-146), Mojmir Pustoslemšek (87-708), Ivan Olovec (87-791), Sandi Tršinar (87-289), Ivo Jelenič (87-001), Franc Štokar (87-444), Tone Jordan (87-380), Tone Žulič (87-796), Vili Cvitko (87-394),

Malči Košak (87-508), Vesna Kržičnik (87-557), Mija Unetič (87-410), Ruža Jereb (87-224)

Seznam krajanov, ki so do sedaj z denarnimi prispevki podprli obnovo mostu čez reko Krko:

Družina Unetič, Jože Naglič, Jože, Stanka Černoša, Lidija Černoša, Tine Štefanič, Jordan, Grgovič, Družina Pavkovič, Miro Kržičnik, Tinko Petretič, Andreja Šošter, Jože Cvelbar, Družina Luštek, Družina Maznik, družina Malner, družina Radkovič, družina Štokar, Tone Olovec, Milan Rešetič, družina Bizjak, družina Prah, Malči Košak, Alojzija Pavlenč, Slavko Kržičnik, Micka Bučar, Justin Jalovec, Verena Kosjek, Magda Bršec, Gustel Urek, Voci Hebit, Peter Pavlin, Ivan Pirc, Silva Žabkar, Marija Gorenc, Milena Kuhar, Jože Javoršek, družina Koljančič, družina Gubenšek, Piletič - Miklavčič. Anton Vračun, Stanko Drobnič, Fani Gregorič, Franc Čukajne, Milena Kuhar, Jože Dvornik, Zalka Košir, Gregor Ponikvar, Minka Jordan, Tone Jordan, Minka Veličevič, Tončka Gunde, Janez Gliha, Pavel Jankovič, Anka Škrjanc, Staša Šoba, Tonika Cvitko, Vlasta Curhalek, Fani Košak, družina Vidrih, S. Pincolič, M. Pincolič, Meri Rostohar, Marjana Raletič, Jožica Strajnar, Zofka Gorišek, Beti Kuntarič, Robi Jordan, Blažekovič - Sintič, Mimica Jordan, Dragica Stanič, družina Kržičnik, Marjana Zajelšnik, Boris Skušek, Jani Zakšek, Marija Žulič, Franc Drmaž, Marjan Vintar, Franc Baznik, Milan Jordan, Majda Kuntarič, Erika Brudar, Milan Pisek, Ladka Čuk, Jaka Jordan, Stane Močnik, Anica Kržičnik, Jožica Kovačič, Danica Barbič, Janez Jordan, Tomaž Cigler in Helena Jenškovec. Skupaj so prispevali 409.000 tolarjev, za kar se vsem najlepše zahvaljujemo! Seznam darovalcev lesa bomo objavili v naslednji številki Kostanjeviških novic!

Pripravil: Matjaž Zajelšnik

Krajevna skupnost Kostanjevica na Krki obvešča, da je v mesecu aprilu dobila v uporabo turistični znak Kostanjevica na Krki, ki je predstavljen v današnji številki. Vse, ki bi želeli znak uporabljati, obveščamo, da je za uporabo znaka potrebno pridobiti soglasje krajevne skupnosti.

OBVESTILO

Za interesirane prebivalce Kostanjevice na Krki in okolice obveščamo, da bo v **ponedeljek, 2.6.1997, ob 20. uri v osnovni šoli v Kostanjevici na Krki** predstavitev načrta in prikaz novoodkritih delov Kostanjeviške jame. Kot vam je verjetno že znano, je bilo veliko odkritje 24. novembra 1996; doslej pa je raziskanih že blizu 1000 metrov novih jamskih prostorov. Prisotnih bo tudi nekaj jamarjev raziskovalcev, ki bodo odgovarjali na vaša vprašanja. Na brezplačno predstavitev velike naravne dediščine kraja vabimo vse, starejše in mlajše, ki bi radi spoznali svoj domači kraški svet.

Klub jamarjev
Kostanjevica na Krki

OBVESTILO

Krajevna skupnost Kostanjevica na Krki obvešča, da bo javna obravnava Osnutka odloka o lokacijskem načrtu za čištilno napravo in zbirni kanal v Kostanjevici na Krki v sredo, 4. junija 1997, ob 20. uri v prostorih osnovne šole Jože Gorjup.

ZAŠČITEN ŠE EN DEL KRAKOVSKEGA GOZDA

V preteklosti je bila večina slovenskih nižin pokritih z gozdovi, ki pa so se zaradi poselitve vse bolj krčili. Tudi Krakovski gozd je nekdanj zavzemal celotno krško - dolensko kotlino, danes pa se razprostira na 3.000 hektarjih zemlje med Krko in Savo, od katerih je 625 hektarjev državnega gozda, za kolikor je s strani ljubljanske škofije vložen tudi denacionalizacijski zahtevek.

Površina Krakovskega gozda ni ravno ogromna, vendar je dovolj velika, da so v njem skrite številne naravne znamenitosti in posebnosti, ki jih v manjših, od človeka preoblikovanih gozdovih, ni več mogoče najti, zaradi obsežnega gozda pa omogoča gozd, predvsem pa zaščiteni pragozd, preživetje ogroženih živalskih vrst, zato ni čudno, da nam nekatere posebnosti tujci, ki si jih pod vodstvom naših gozdarjev ogledajo, močno zavidajo. Vendar pa se očitno mi, vsaj če lahko sodimo po nenadzorovanih in grobih posegih v naravo, ne zavedamo dovolj, čeprav bi bilo prav, da bi ta edinstveni naravni kompleks ohranili tudi našim zanamcem.

Gozd je bil v preteklosti precej bolj močvirnat kot danes, čeprav so tudi sedaj za hojo v njem škornji nepogrešljivi, kot tudi kompas, saj lahko v enolični gozdni prostranosti, kjer se na naravne zakonitosti o smereh neba ni zanašati, hitro zablodimo. Tudi na umetno izkopane odtočne jarke, ki so nastali v prejšnjem stoletju, verjetno po službovanju Josipa Resslerja, ki je kartiral cel Krakovski gozd (ki je bolj znan kot izumitelj ladijskega vijaka, sicer pa tudi zaslužen za razvoj konjskega športa v Šentjernejju) se ni zanašati, čeprav lahko pravokotno izkopani kanali poznavalcem gozda dobro služijo za orientacijo. **Prav zato je bilo strokovno vodstvo vodje krajevne enote Kostanjevica Zavoda za gozdov Slovenije Mojmirja Pustoslemška, ki je eno od aprilskih nedelj domačine popeljal na nekajurni ogled gozda, za ljubitelje narave še kako dobrodošlo (fotografija zgoraj).**

V največjem slovenskem kompleksu nižinskega poplavnega hrastovega gozda je 42 hektarjev velik, od leta 1952 zavarovan pragozd, v katerem so hrasti doba tudi do 300 let stari in visoki do 40 metrov, zaščiteni del pa je tudi največji pragozd hrasta v Evropi. Po eni od kronik naj bi bil ta del gozda celo pogozdovan, a kljub temu je gozd pač ostal v prvotni obliki, čeprav mogočni hrasti, ki propadajo - letno odmre približno tisoč kubikov lesa, premamijo prenekaterega lesa željnega lesnega tatu. Sicer pa je zavarovani del gozda evropsko pomembno ptičje območje, med okoli 40 vrstami ptičev, ki tu občasno ali redno gnezdijo, pa lahko vidimo celo črno štorljo, malega klinkača, sršenarja, črno žolno in

druge, bogato je rastlinje, le tu v Sloveniji na primer najdemo dacijski pljučnik, medtem ko so raziskovalci - ta predel je zanimiv predvsem za znanstveno-raziskovalno dejavnost - v njem našli kar 200 različnih vrst gob.

Trstenik, predel Krakovskega gozda pri Kostanjevici, ki je približno meter pod površino okoliškega terena in obsega okoli 40 hektarjev gozda, nekoč neprehodno močvirje poraščeno s trstiko, je glavno drstišče ščuke, v njem se razmnožuje žaba plavček, za gnezdenje pa najde prostor tudi raca mlakarica, zato tudi prizadevanja, da bi še ta del Krakovega zaščitili kot naravni rezervat. Ob Trsteniku so tudi tri mogočne bele vrbe, ki dajejo zatočišče divjim mačkam, najdebelejša vrba pa v premeru meri 250 cm, kar pomeni, da je to najdebelejše drevo v Sloveniji.

In če se zaradi ne ravno prehodnega terena ne želite podati v globine Krakovskega gozda, lahko na njegovem robu ob cesti v Malencah, ki pelje od Kostanjevice proti Zameškem, ogledate mogočen hrast, tretji največji v Sloveniji, ki je le 40 cm nižji od največjega. Kljub svoji starosti, ki je ocenjena na okoli 300 let, je še vedno popolnoma zdravo in bogato obrodi. In ko se je pred leti odlomila spodnja veja, je lahko lastnik hrasta iz nje naredil kar 4 kubike drv.

T.G.

DELOVNI ČAS ZDRAVSTVENE POSTAJE KOSTANJEVICA NA KRKI

Ordinacija dr. Severjeve:

ponedeljek: 13.00 - 19.00
torek, sredo, četrtek, petek: 7.00 - 13.00

Ordinacija dr. Nemetha:

ponedeljek, torek, četrtek: 7.00 - 13.00

Ordinacija dr. Cepičeve:

ponedeljek: 7.00 - 13.00
torek: 13.00 - 19.00
sreda: 7.00 - 13.00
četrtek: 13.00 - 19.00
petek: 7.00 - 13.00

RAZSTAVA DEL BOŽIDARJA JAKCA NA NORVEŠKEM

Ob 10-letnici rojstva norveškega skladatelja Haraldja Saeveruda je predsednik države Milan Kučan v prisotnosti velikega števila ljubiteljev likovne umetnosti ter uglednih predstavnikov kulturnega in političnega življenja Norveške odprl obsežno razstavo likovnih del Božidarja Jakca.

Več kot osemdeset likovnih del smo skupaj z organizatorji razstave v Bergnu, agencijo 3.14 odbrali v Jakčevem domu v Dolenjskem muzeju v Novem mestu, Galeriji Božidar Jakac v Kostanjevici na Krki, Moderni galeriji v Ljubljani, Knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu, del slik pa je za razstavo posodila tudi Tatjana Jakac.

Otvoritev 17.aprila je bila vrhunec slovesnosti, s katerimi so Norvežani, posebej prebivalci Bergna, počastili spomin na slavnega in priljubljenega meščana. Mesto, ki živi z bogato zgodovino in dediščino, je posebno ponosno na dva velika skladatelja, ki sta se s svojimi deli zapisala v svetovno glasbeno zgodovino, Edvarda Griega in Haraldja Saeveruda. Ob vrsti prireditev, ki so potekale v Bergnu, je tega dne norveški kralj razglasil Saeverudovo rojstno hišo za nov muzej v Bergnu. Organizatorji pa bodo v jubilejnim letu številnim poslušalcem v evropskih državah predstavili Saeverudov glasbeni opus, med drugim tudi v Ljubljani.

In zakaj prav Jakčeva razstava ob prazniku norveškega skladatelja? Vsekakor to ni naključje. Božidar Jakac in skladatelj Saeverud sta se prvič srečala že leta 1922 v Berlinu. Srečanje je usodno povežalo oba ustavrjalca za vse življenje. Vrstila so se skupna potovanja, obiski, spoznavanje in tkanje novih prijateljskih vezi. Nastajala so dela, povezana z novimi spoznanji in doživetji. Umetniška govorica je izničila razlike, obšla je meje in pregrade ter z univezarlnim jezikom povezovala različni kulturi. Jakca je prevzela norveška pokrajina in odprtost ljudi. V njegovih delih je ohranil utrip življenja, pokrajino in portrete prijateljev bližnjih. Veliko število skic, risb, grafik, pastelov in olj kaže na intenzivnost impulzov. Za proučevanje je pomembna tudi korespondenca med prijateljema, ki pa je, žal, še neurejena in neobdelana.

In ni bil prevzet samo Jakac. Tudi skladatelj je večkrat obiskal prijatelja. Tako je spoznal tudi Kostanjevico na Krki. Starejši si gotovo še lahko prikličete v spomin pozne večere in glasbo, ki se je zlivala s Krko in šumenjem noči ter dopolnjevala zasanjano podobo kraja. Prijateljstvo med obema prijateljema je bilo globoko in pristno, razumela sta se, cenila, podpirala in spoštovala. Da je temu tako, kažejo mnoga Jakčeva dela, predvsem portreti, ki na nek način izražajo polnost tega prijateljstva. Zanimivo je tudi to, da so organizatorji ob letošnjem praznovanju obudili to prijateljstvo in ga z organizacijo in prenosom razstave ponovno oživili. Stkale so se nove vezi in nova prijateljstva, ki bodo tudi v bodoče pripomogla k boljšemu razumevanju med narodoma in pretoku kulturnega ustvarjanja, kot kaže, pa je pričakovati tudi tesnejše povezovanje na gospodarskem področju.

Mogoče smo tudi mi, ki smo razstavo pripravljali in jo tudi predstavili, k novemu zagonu prispevali svoj delček. Gotovo smo bogatejši za spoznanje, kako so naši prijatelji ponosni na svojo kulturno dediščino in na svojo zgodovino, zato ne preseneča, da je župan mesta Bergen v čast slovenske delegacije priredil sprejem in slovesno večerjo v historičnem jedru mesta, ki je del svetovne dediščine, v stari obrtniško-trgovski hiši. S ponosom je v zdravici in pozdravnem nagovoru spregovoril o koreninah in skrbi, da bi te imele vedno dovolj hrane. Ob tem, kar smo lahko videli in doživeli, se ni bati, da bi na tem področju zašli v večje težave.

Razstava bo v Bergnu na ogled do konca avgusta. Upam, da bomo naš del lahko takrat postavili v obnovljene prostore sedanje pastelne dvorane.

Bojan Božič

TURIZMU POMAGA LASTNA GLAVA

Natanko pred enim letom smo si pri turističnem krožku zadali težko nalogo. Vedeli smo, da ima Kostanjevica veliko turističnih zanimivosti, vendar turisti sploh ne vedo, kako do njih priti, ker pri nas še vedno nimamo turistične agencije, ki bi bila za naš kraj zelo pomembna. Podmladkarji smo se odločili, da stvar vzamemo v svoje roke. Razmišljali smo, kako uporabiti že obstoječe kozolčke, ki so služili nemarnemu plakatiranju. Z malo domišljije smo prišli na idejo, da kozolčke spremenimo v kašipote. Narisali smo načrte in jim določili lokacijo. V lanski razstavi pa smo na maketo Kostanjevice postavili prototipe, ki so označevali točno lokacijo bodočih kašipotov. Ob veliki podpori KS Kostanjevica, še zlasti ob pomoči (finančni, strokovni, organizacijski) g. Milana Herakoviča, nam je načrtovano nalogo po skoraj dveh letih uspelo uresničiti.

Zelo smo veseli, da nas krajanji podpirajo in nam pomagajo na naši poti v boljši turistični jutri. Vendar po kostanjeviški tradiciji nič ne ostane tako, kot je bilo. Nekateri ljudje, ki jih zelo srbijo pristi, odnašajo korita s cvetjem in dele še svežih kašipotov. Upamo, da nam bo s skupnimi močmi tudi to uspelo preprečiti. Zahvaljujemo se krajanom, ki so uredili svoje domove in nam pomagali, ko smo potrebovali pomoč. Zahvaljujemo se tudi vsem tistim, ki so nam kako drugače pomagali, vendar jih v članku nismo posebej imenovali.

Vaši turistični podmladkarji

V treh letih, odkar sodeluje Turistični podmladek OŠ Jožeta Gorjupa Kostanjevica na Krki na državnih tekmovanjih, so v letošnjem letu »prislužili« organizacijo državnega tekmovanja, 17. In 18. aprila 1997. Prireditev si je v dveh dnevih ogledalo več kot 1.100 obiskovalcev!

Najtopleje se zahvaljujemo vsem, ki ste nam pri izvedbi festivala pomagali. Posebna zahvala velja družinam, ki so na svoj dom sprejeli gostujoče slovenske podmladkarje, jim nudili hrano, prenočišče in prijetne trenutke:

Grgovič, Gorjupova 9a, Kost., - Piletič, Dol. Prekopa 19a - Pincolič, Krška c. 2, Kost. - Hosta, Gornja Prekopa 2 - Lovrenčič, Veliki Ban 18 - Miklavž, Velike Vodenice 4 - Gašpir, Orehovec 18 - Jordan, Malence 12, Vovko, Ul. Talcev 29, Kost. - Colarič, Ul. Talcev 8, Kost. - Raletič, Ul. Talcev 20, Kost. - Vidrih, Resljeva ul. 3, Kost. - Marinč, Dobe 1 - Kobe, Dol. Prekopa 58 a - Kržičnik, Gorjupova 5, Kost. - Marinkovič, Jablance 4 - Mojstrovic, Ljubljanska 17, Kost. - Prah, Gor. Prekopa 12 - Zevnik, Črneča vas 13 - Brudar, Grajska 20, Kost. - Jurečič, Dol. Prekopa 57 a - Pezdirc, Dobe 28 - Požgaj, Kambičev trg 5, Kost. - Kuhar, Malence 5b - Mahne, Ul. Talcev 20, Kost. - Olovec, Ljubljanska 23, Kost. Sintič, Grič 4a - Sintič, Ul. talcev 27, Kost. - Zorko, Dol. Prekopa 60 a - Frankovič, Avguštine 4 - Gobec, Ljubljanska 7, Kost. - Grubar, Zaboršt 2a - Kržičnik, Gorjupova 7, Kost. - Pisek, Dolšce 8 - Sintič, Dolšce 2a - Jordan, Ljubljanska 11, Kost. - Jordan, Dol. Prekopa 56 a - Piletič, Dol. Prekopa 19 a, Kuhar, Dol. Prekopa 35 - Kuplenik, Resljeva 1, Kost. - Pibernik, Dol. Prekopa 7a, Abram, Dol. Prekopa 35, Petrič, Hmeljska 17 - Stipanič, Grič 8 - Vukčević, Gorjupova 11a, Kost. - Curhalek, Resljeva 9, Kost. - Čuk, Dobe 2 - Olovec, Ljubljanska 25, Kost. - Vojakovič, Resljeva.

PRED NAMI JE DRŽAVNO PRVENSTVO V LETENJU Z JADRALNIMI ZMAJI

Od 21. junija do 29. junija bo KLUB ZA PROSTO LETENJE organiziral ODPRTO DRŽAVNO PRVENSTVO z jadralnimi zmaji, ki bo potekalo tudi na področju Gorjancev. Člani Kluba za prosto letenje prihajamo iz cele Dolenjske regije, Bele krajine pa vse do Brežic. Veže nas ljubezen do letenja. Lahko se pohvalimo z izjemnimi tekmovalnimi uspehi, saj se naši tekmovalci kljub slabšim pogojem za letenje uvrščajo v sam slovenski vrh. V želji, da predstavimo Dolenjsko tudi drugim, smo kandidirali za izvedbo državnega prvenstva v letenju z jadralnimi zmaji v letu 1997.

Tekmovanje bo trajalo od 21. do 29. junija (v primeru slabega vremena je rezervni termin 26.6 do 6.7.1997) in pričakujemo do 50 tekmovalcev iz Makedonije in Hrvaške pa še pričakujemo prijave. Za namestitev tekmovalcev bo urejen kamp v Kostanjevici, od koder se bomo vsak dan vozili na vzletna mesta Lisce ali na Gorjance in Smuk. In potem glede na ugodne vremenske pogoje opravili polete po celi Sloveniji. V času tekmovanja bomo za tekmovalce in spremljevalce ekip organizirali razne aktivnosti: obiske okoliških znamenitosti, čolnarjenje po Krki... Na svoj račun pa bodo prišli tudi domačini, saj bomo poskrbeli za demonstracijo letenja. Povabili smo motorne zmagarje, pilote ultralahkih avionov, balonarje, na letališču Šentjernej pri vasi Gruča pa bo organiziran RALLY z paramotorji. Hitrostni slalom med baloni, točnost pristajanja in orientacijsko letenje, to bo prvo tovrstno tekmovanje v Slovenije.

Zadnji dan v soboto, 29. junija pa bo organizirana osrednja prireditelna prireditvenem prostoru otok. Zaključek državnega prvenstva z kulturnim in zabavnim programom, razglasitvijo zmagovalcev in podelitvijo nagrad. Obeta se nam torej atraktiven začetek poletnih počitnic. Vse, ki bi radi spoznali čar letenja, se popeljali z balonom, motornim zmagajem ali v tandem jadralnega padala, se naučili samostojnega letenja z jadralnimi padali, vabimo, da se nam pridružite. Informacije dobite na telefon 0609-649-595 ali pa v Green baru v Kostanjevici, kjer smo pripravili foto razstavo o prostem letenju.

Za KPL Marjan Jerele

VABILO!!!

Člane Prforcenhausu obveščamo, da bo piknik v petek, 6. junija 1997 ob 18. uri pri Kostanjeviški jami. Udeležba obvezna!

Predsednik: Matjaž Krhin

PROSTOVOLJNO GASILSKO DRUŠTVO PREKOPA OB 70- LETNICI

Nekateri naši vaščani so že od leta 1922 delovali v gasilski četi Ostrog, leta 1927 pa so ustanovili svojo Prostovoljno gasilsko četo Prekopa, ki je štela najmanj trinajst članov. Prvi predsednik je postal Janez Abram, ki je to funkcijo opravljal do 2. svetovne vojne.

Že takoj po ustanovitvi so gasilci pričeli z gradnjo lesenega gasilskega doma. Denar za opremo so zbirali s prostovoljnimi prispevki in z organiziranjem gasilskih vesellic. Tako je bila že leta 1934 nabavljena brizgalna firme Zupan iz Ljubljane, pri kateri je velik del prispevala tudi gospa Vilma Globočnik, graščakinja iz Dobrave. Omenjena brizgalna ni nikoli zatajila in je še vedno paradna brizgalna našega društva.

Po končani 2. svetovni vojni so se v društvo vključili skoraj vsi vaščani, leta 1948 pa je predsednik društva postal Karel Lenčič. V tem letu je v društvu delovala tudi ženska gasilska desetina pod vodstvom Marije Divjak.

Po dolgoletnih akcijah je bilo v letu 1963 pridobljeno lokacijsko dovoljenje in položeni so bili temelji za gradnjo novega gasilskega doma. V tem času je bil predsednik društva Ivan Abram, gradbeni odbor pa je vodil Franc Drmaž. Po brezštevilih urah trdega dela je bila otvoritev novega gasilskega doma 29.05.1966.

Že naslednje leto 17.07.1967 pa je bila proslava 40. letnice delovanja društva na kateri je bil razvit društveni prapor, mesec dni kasneje pa je bil kupljen prvi rabljeni avtomobil, ki naj bi služil potrebam društva.

Leta 1976 je društvo s svojim denarjem kupilo nov gasilski avto, ki je zamenjal dotrajanega, leta 1978 pa novo motorno brizgalno. V zadnjih treh letih je društvo kupilo kombinirano avtocisterno, obnovili in preplekali pa smo tudi dom.

Trenutno število naših članov je 165, od katerih je veliko mladih in aktivnih.

28.06.1997 bomo praznovali 70-letnico obstoja našega društva, in sicer ob 16. uri s slavnostno sejo društva, ob 17. uri pa bo slavnostni spreved, kateremu bo sledilo družabno srečanje.

Dušan Jenškovec

VABILO K SODELOVANJU

Društvo potapljačev »VIDRA« Krško, Ribiška družina Kostanjevica na Krki in Krajevna skupnost Kostanjevica na Krki vabijo k sodelovanju v okviru ekološke akcije čiščenja reke Krke na odseku okoli otoka Kostanjevica na Krki, ki bo v **soboto, 7. junija 1997, ob 10. uri**. Akcije se bo udeležilo 30 potapljačev iz potapljaških društev Maribora, Novega mesta, Semiča in Krškega ter 5 predstavnikov tabornikov iz rodu »Sivi dim« iz Krškega. Za izvedbo akcije potrebujemo 10 prostovoljcev in 8 čolnov. Menimo, da je akcija pomembna za naš kraj, zato vas prosimo, da se je udeležite. V primeru slabega vremena, katerega posledica bi bila slaba vidljivost reke Krke, akcija odpade, oziroma bo določen drug termin za njeno izvedbo. Za dodatne informacije je na voljo: Franci Svetec (tel.: 87-089).

JAMARSKENOVICE

V nedeljo, 04.05.1997, smo trije jamarji jamarskega kluba Kostanjevica na Krki raziskovali na področju Kičerja. Na tem območju imamo evidentiranih več brezen. Za obisk smo izbrali enega globljih brezen na našem področju, imenovanega Kičer 1. Vhod v brezno se nahaja severovzhodno od lovskega bivaka v bližini vzletišča zmajarjev.

Med spustom v brezno smo bili vsi skupaj presenečeni nad velikostjo tega jamskega objekta. O tem breznu ni skoraj nobene dokumentacije, zato smo v breznu opravili globinske meritve in naredili skico. Po 16 m globokem vhodnem breznu smo prišli do police, kjer je nekaj vejevja in bukovih klad, razen PVC embalaže za olje pa v breznu nismo našli drugih odpadkov.

S police smo se nato spustili v doslej največjo znano vertikalo na našem raziskovalnem področju. Meritve so pokazale, da je ta vertikala globoka kar 47 metrov. Navpični rov ima obliko vodnjaka s premerom 3 - 4 metre. Na dnu brezna je nekaj podornega kamenja in lesa. Skozi majhno odprtino v steni smo vstopili v drug prostor, v katerem je po oceni okrog 30 metrov visok kamin. Približno 2 metra od dna smo v steni odkrili manjšo dvoranico, v kateri smo našli več kot 50 poginulih jamskih pajkov in nekaj jamskih kobilic. Na več mestih je bilo več sledov krempljev (polhi, podlasice, kune?). V dvoranici je tudi nekaj lepih kapnikov. Stene v notranjosti brezna so izredno čiste, kar pomeni, da jih velikokrat obliva voda. Tudi ob našem obisku je bilo mokro. Na najnižji točki smo našli tudi razpoko v kateri je bila voda. Kakšnih 15 metrov visoko v kaminu smo opazili možnost nadaljevanja, vendar nismo imeli potrebne opreme za plezanje po kaminu. Povratek na površje je potekalo brez problemov. V breznu Kičer 1 smo prišli do globine 64 metrov, vendar brezno ni do konca raziskano.

Ker je območje Kičerja polno brezen, razen tega pa tudi precej obljudeno (gobarji, zmajarji in njihovi spremljevalci, bližina lovskega bivaka, kjer se večkrat zadržujejo večje skupine ljudi), velja opozorilo vsem, ki se boste zadrževali na tem področju: Bodite previdni pri hoji po gozdu, še posebej pazite na otroke, kajti brezna so zelo nevarna in globoka.

Brane Čuk

SUBVENCija ZA KRAVE

V KS Kostanjevica na Krki so naslednja naselja v gričevnatohribovitem območju: Avguštine, Črneča vas, Dolšce, Globočice, Grič, Ivanjše, Jablance, Kočarija, Male Vodenice, Orehovec, Oštrc, Podstrm, Ržišče, Slinovce in Velike Vodenice. Naselja Črešnjevce, Vrbje in Vrtača pa spadajo v gorskovišinska območja. Rejci v navedenih naseljih so upravičeni do podpore najmanj v višini 8.000,00 SIT po kravi v gričevnato hribovitem območju in 12.000,00 SIT za gorskovišinsko območje.

Ne glede na območje pa so upravičeni do podpore rejci krav, ki izpolnjujejo naslednje pogoje:

- ne oddajajo mleka v prodajo
- minimalni stalež vsaj 3 krave dojilje
- obvezni pripust ali osemenitev vsako leto
- registrirana reja pri območni selekcijski službi

Višina podpore je najmanj 15.000,00 SIT za nižinsko območje, 18.000,00 SIT za gričevnatohribovita območja in 20.000,00 SIT za gorsko višinsko območje. Najavo je bilo sicer potrebno oddati Ministrstvu za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano že do 20. maja, vendar je možno glede na to, da selekcijska služba ni mogla pravočasno narediti dela, najavo izvršiti še v začetku junija 1997.

Najavo za krave dojilje je potrebno poslati Kmetijsko svetovalni službi, za ostale krave pa Kmečki zadrugi Kostanjevica na Krki. Vse dodatne informacije lahko dobite pri Kmečki zadrugi ali Kmetijski svetovalni službi.

OBVESTILO

Turistično društvo Kostanjevica na Krki obvešča svoje člane, da lahko letno članarino poravnajo pri tajnici TD vsak delovni dan od 9. do 11. ure. Članarina za leto 1997 znaša 1.000 tolarjev.

KOSTANJEVIŠKA JAMA

Kostanjeviška jama je od 1.5.1997 do 31.10.1997 odprta ob sobotah, nedeljah in državnih praznikih. V teh dneh je ogled možen ob 10., 12., 14., 16. in 18. uri. Za organizirane skupine je ogled možen tudi med tednom s predhodno najavo na tel. (0608) 87-542, (0608) 87-034 in (0608) 87-629.

Cene vstopnic za sezono 1997:

- odrasli posamezno.....	500 SIT
- otroci posamezno (študenti).....	300 SIT
- skupina odraslih (minimalno 20 oseb).....	400 SIT
- skupina otrok, vojaki (minimalno 20 oseb).....	250 SIT

Otroci do starosti 5 let imajo vstop prost. Prisrčno vabljeni v najlepši jamski ambient na Dolenjskem.

KLUB JAMARJEV Kostanjevica na Krki

KINO KOSTANJEVICA

- Sobota,** 31.05.'97: **OUTSIDER**; R:Andrej Košak; I:Davor Janjič, Nina Ivanič; **Ob 20h**; slovenski fim
- Nedelja,** 08.06.'97: Trilogija "Vojna zvezd": **VOJNA ZVEZD** (Star Wars); R:George Lucas; I:Mark Hamill, Carrie Fisher, Harrison Ford; **Ob 20h**; Sci-fi spektakel
- Sobota,** 14.06.'97: **SLAČIPUNCE** (Showgirls); R:Paul Verhoeven; I:Elizabeth Berkley, Kyle MacLachlan, Gina Gershon; **Ob 20h**; Erotični musical
- Nedelja,** 22.06.'97: **MESTNA PRAVLJICA** (Beautiful Thing); R:Hettie MacDonald; I:Glen Berry, Scott Neal; **Ob 20h**; Komedijska
- Sobota,** 28.06.'97: **NEVARNO TVEGANJE** (Maximum Risk); R:Ringo Lam; I:Jean-Claude Van Damme, Natasha Henstridge; **Ob 20h**; Akcija
- Nedelja,** 29.06.'97: **MARS NAPADA** (Mars Attacks!); R:Tim Burton; I:Jack Nicholson, Glenn Close, Danny De Vito, Sarah J. Parker, Michael J. Fox; **Ob 20h**; Komedijska